

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

2. Макаренко А. С. Педагогічна поема. Київ: «Радянська школа», 1973. 507 с.

3. Адамчук Л. Робота з важковиховуваними дітьми. *Шкільному психологу усе для роботи*. № 11. 2011. С.18–21.

Матюх О. А.,
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
Рівненського державного гуманітарного університету

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЗИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Нині у вітчизняному суспільстві спостерігається підвищення інтересу до вивчення рідного краю, що тісно пов'язано з краєзнавством і краєзнавчою діяльністю. У початковій школі краєзнавство є одним із ключових джерел формування навчальної мотивації, збагачення знаннями про рідний край, виховання любові до нього, розвиток громадянських позицій та навичок.

Проблема виховання підростаючого покоління засобами краєзнавства і краєзнавчої діяльності вивчалася багатьма вітчизняними вченими, наприклад, О. Залуцьким, який висвітлив роль музичного краєзнавства у сучасному освітньому процесі; В. Прокопчук (Дикало), яка розкрила національно-патріотичний аспект музичного краєзнавства; О. Ткачуком, який досліджував історичні аспекти дослідження джерельної бази музичного краєзнавства; В. Шинкаренко, яка розглянула краєзнавство з позиції дієвого засобу патріотичного виховання старшокласників та інші.

Краєзнавство – це галузь людської діяльності, яка спрямована на всебічне вивчення краю та сукупність знань про край: його географію, історію, економіку та інші сфери життєдіяльності [2, с. 25].

Джерелами краєзнавства є: краєзнавча бібліографія, картографічні джерела (архіви музеїв, державні архіви); документальна спадщина, яка зберігається в архівах, музеях, бібліотеках; статистичні джерела; спостереження; друковані джерела (підручники, довідники, енциклопедії, путівники, карти, журнали, газети тощо); пам'ятки історії та культури, пов'язані з історичними подіями в житті краю, розвитком суспільства і держави; твори матеріальної і духовної діяльності, які мають історичну, наукову, художню та іншу культурну цінність; усна народна творчість: казки, легенди, думи, пісні, прислів'я, приказки [5].

З усього розмаїття видів краєзнавства виділяється музичне краєзнавство, яке відображає музичну велич краю і сприяє збереженню його музичної історії. Музичне краєзнавство передбачає включає вивчення, збереження, пропаганду музичної спадщини краю як джерела багатовікової мудрості та цінностей рідного народу і є унікальним засобом патріотичного виховання [3]. Здійснюючи дослідження та вивчення пісенної творчості краю, яку оберігають старожили регіону, здобувачі оволодівають знаннями не лише регіональної музичної культури, а й суміжних регіонів, поглиблюючи та удосконалюючи цим самим свої знання; оволодівають практичними навичками самостійної роботи, виробляють уміння та здатності здійснювати аналіз соціально-економічних і політичних явищ регіональної музичної культури.

Музичне краєзнавство реалізує такі взаємопов'язані соціально-педагогічні функції: освітню, художньо-комунікативну, естетичну, етнотворчу, інкультураційну, адаптаційно-корекційну, компенсаційно-терапевтичну, дозвіллеву, ціннісно-орієнтаційну (її реалізація ефективно впливає на формування ціннісного ставлення до рідного краю). А його зміст визначається змістом видів діяльності, складовими якого вони є: пізнавальної, перетворювальної, художньо-комунікативної, пам'ятко-охоронної.

Музичне краєзнавство забезпечує зв'язок часів, поколінь, спадкоємність у розвитку музичної культури регіону і водночас є важливим засобом залучення школярів до музичної спадщини рідного краю та уміщених у ній цінностей. Ціннісний потенціал музичного краєзнавства ми вбачаємо у ціннісно-смісловому змісті музичних творів та культурно-історичному контексті їх створення, засобами реалізації яких є види діяльності, що здійснюються в ході музичного краєзнавства, що забезпечують формування ставлень здобувачів освіти до музичної спадщини, як до самостійної соціокультурної та художньо-естетичної цінності, генералізації загальнолюдських духовно-моральних цінностей, що містяться в музичних творах, що складають цю спадщину.

Ціннісна основа музичного краєзнавства яскраво виражена у піснях, що, своєю чергою, поділяються на народні пісні, колискові, пісні-віншівки, пісні-привітання, обрядові пісні, думи, пісні-молитви, колядки, щедрівки, пісні-реквієми, гімни, веснянки, гаївки, весільні пісні тощо.

Музичне краєзнавство як самостійна художньо-естетична та соціокультурна цінність уміщує в собі загальнолюдські духовно-моральні (термінальні) цінності: «людина», «життя», «творчість», «любов», «краса», «добро», «істина», «народ», «Батьківщина» та відповідні їм

інструментальні цінності: «людяність», «самодіяльність», «милосердя», «естетичний смак», «чеснота», «розуміння», «соборність», «патріотизм».

Музична спадщина є соціокультурною цінністю, що задовольняє потребу людей у причетності до історії свого краю, створює відчуття причетності до культурно-середовищної спільноти.

У контексті культурологічного підходу музичне краєзнавство передбачає вивчення загальних закономірностей розвитку культури особистості та соціуму, принципи їх функціонування, взаємозв'язку та взаємозалежності, а також розглядається як феномен регіональної культури, що ґрунтується на пізнанні, збереженні та поширенні музичної спадщини рідного краю. Аксіологічний підхід у музичному краєзнавстві сприяє формуванню у здобувачів освіти суспільно значимих духовно-моральних цінностей, укладених у музичній спадщині рідного краю. Оволодіння музичною спадщиною рідного краю створює своєрідну психологічну ситуацію, що характеризується дотиком до його історичного минулого, традицій, звичаїв [1].

Краєзнавчий підхід до вивчення, збереження та поширення музичної спадщини рідного краю забезпечує залучення здобувачів освіти до історії рідного краю, формує відчуття етнічної та культурно-середовищної спільноти; дозволяє використовувати виховні можливості не лише самих музичних творів, а й історичного контексту: ідеї та ситуації створення музичного твору, його виконання у певних історичних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Залуцький О. Роль музичного краєзнавства у сучасному освітньому процесі. [HJ_2016_1_43_O.Zalutskii.pdf \(chnu.edu.ua\)](#).

2. Кушнарченко Н. М. Бібліотечне краєзнавство: підруч. Київ: Знання, 2007. 502 с.: табл. (Вища освіта XXI століття). Краєзнавство – найпатріотичніша наука. Л. Л. Тупчій 2017_9.doc (live.com).

3. Прокопчук (Дикало) В. Мистецьке краєзнавство як чинник національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів. | *Молодь і ринок* (dsru.edu.ua).

4. Шинкаренко В. Краєзнавство як дієвий засіб патріотичного виховання старшокласників. <CFE5E4E0E3EEE3E820CACFD320B92036305F323031385FD23120F1E0E9F22E706466> (kpu.zp.ua).

5. Краєзнавство. Вікіпедія (wikipedia.org).

Мельничук Л. Ю.,

здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

спеціальності 013 Початкова освіта

Рівненського державного гуманітарного університету

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Теоретичний аналіз проблеми наступності дає підстави стверджувати, що феномен «наступність» характеризується складністю та неоднозначністю підходів до його визначення.

Філософи обстоюють думку про те, що система наступності включає комплекс цільових, змістових і методичних зв'язків, об'єднаних єдиними ціннісними основами. Базисом концепції наступності є «функціональний механізм культури» (М. Каган), побудований на синтезі пізнавальної, ціннісно-